

HØJESTERET 1661-1986

UfR

Udgivet med støtte fra
Kong Christian den Tiendes Fond
Reinholdt W. Jorck og Hustrus Fond
Illum-Fondet
Margot og Thorvald Dreyers Fond
Bikubefonden
Sparekassen SDS
Privatbankens Fond
Advokatrådet
G·E·C Gads Fond

Fotos: Mogens Carrebye
Typografien ved
Erik Ellegaard Frederiksen IDØ
Sat og trykt i
Bianco Lunos Bogtrykkeri A/S
København

ISBN 87-12-01613-6

Indholdsfortegnelse

Af Højesterets historie i 325 år <i>Af professor, dr. jur. et phil. Ditlev Tamm</i>	13
Domstolenes anvendelse af folkeret og EF-ret <i>Af departementschef Niels Madsen</i>	33
Et retspolitisk program for dommerskabt ret <i>Af professor dr. jur. Bernhard Gomard</i>	45
Højesterets prøvelsesret i straffesager <i>Af rigsadvokat Per Lindegaard</i>	65
Domstolene og skatteadministrationen <i>Af kammeradvokat Ole Fentz</i>	79
Højesteret og de ugifte samlevendes formueforhold <i>Af professor Jørgen Nørgaard</i>	97
Højesterets arbejdsform <i>Af højesteretsdommer Torben Jensen</i>	115

Forord

Efter at kong Frederik III den 18. oktober 1660 på pladsen foran Københavns slot havde ladet sig hylde som arvekonge af de forsamlede rigsråder og stænderdeputerede og senere ved Enevoldsarveregeringsakten af 10. januar 1661 havde opnået stændernes skriftlige bekræftelse på, at han nu var »een absolut suveræn arveherre«, udstedte han – som et led i den nye regeringsform, som han til gengæld havde lovet stænderne – den 14. februar 1661 sin »Forordning om dend Høyeste Rettis administration i Danmarck«. Forordningen forelå allerede i trykt form og blev samme dag udsendt til almindelig kundgørelse. Den 4. marts 1661 præsiderede kongen selv i den første højesteretssag med ni adelige og ni borgerlige assessorer som bisiddere.

Der vil således i begyndelsen af 1986 være forløbet 325 år, siden Højesteret blev grundlagt.

Der er i årenes løb udgivet talrige artikler og værker, som beskriver Højesterets virke i historisk og aktuel belysning. Det væsentligste historiske bidrag til denne litteratur er det store værk »Højesteret 1661-1961«, som blev udgivet ved rettens foranstaltning i anledning af dens 300 års jubilæum. Den retsvidenskabelige vurdering af rettens virke er hovedsagelig sket løbende i de faglige tidsskrifter,

herunder i »Ugeskrift for Retsvæsen«, hvis spalter siden 1867 har været åbne for retsvidenskabelige indlæg.

G.E.C Gads Forlag og redaktionen for ugeskriftets litterære afdeling har i anledning af Højesterets 325 års jubilæum taget initiativet til at markere denne begivenhed ved at udgive en samling artikler i det foreliggende særnummer af Ugeskrift for Retsvæsen. Heri har fremtrædende juridiske forfattere efter redaktionens opfordring belyst historiske og aktuelle emner med tilknytning til Højesterets og de øvrige domstoles virke. Udgivelsen af dette værk, som ved sit omfang og udstyr adskiller sig fra de sædvanlige ugentlige hefter, er blevet muliggjort ved tilskud fra de foran nævnte fonde og foreninger.

Samspillet mellem domstolene og retsvidenskaben er af den allerstørste betydning for begge parter. Højesteret finder det overordentlig værdifuldt, at dette samspil også kan finde udtryk i en sådan bredere bedømmelse af domstolenes opgaver og virke, som den foreliggende samling af artikler er udtryk for. Retten vil derfor gerne udtale sin varmeste tak til værkets forfattere, redaktion og udgivere samt til de fonde og foreninger, som ved deres tilskud har gjort udgivelsen mulig.

København i december 1985

P. Christensen